

Beslut om verksamhetsplan för Utbildningsvetenskap 2023

Beslut

Linköpings universitet (LiU) beslutar att fastställa verksamhetsplan för Utbildningsvetenskap för 2023 i enlighet med bilaga.

Bakgrund

Verksamhetsplanen har sin utgångspunkt i det strategiska arbetet med vision LiU 2030 och har en tidshorisont för de närmaste tre åren, men fokuserar främst på vad som ska ske under 2023.

Handläggningen av beslutet

Detta beslut har fattats av Styrelsen för Utbildningsvetenskap efter föredragning av dekan Håkan Löfgren. Ärendet har beretts under året i strategiska diskussioner i Styrelsen för Utbildningsvetenskap och i ledningsrådet för Utbildningsvetenskap. I beslutet har deltagit undertecknad dekan Håkan Löfgren och ledamöterna Anna Johnsson Harrie, Maria Simonsson, Maritha Johansson, Lars Wallner, Jonas Bergman Ärleback, Camilla Sandström Prytz, Magnus Johansson, Gottfried Silverék och Simon Ågren samt tjänstgörande ersättare Ann-Sofie Persson och Andreas Lagerlöf. Dessutom har närvarit ersättare David Ludvigsson, personalföreträdare Veerle Bergqvist och Tove Mattsson, kanslichef Catharina Magnusson och koordinator Caroline Kelly.

Håkan Löfgren
dekan

Caroline Kelly
koordinator

Sändlista:

Prefekter UV
Dokument- och arkivenheten (original)

Verksamhetsplan för området Utbildningsvetenskap 2023

Innehåll

Inledning	2
Utbildning	3
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	3
Forskning.....	6
Samverkan.....	9
Kompetensförsörjning.....	11
Ledar- och medarbetarskap	14
Ekonomi	15
Fysisk och digital infrastruktur	19

Inledning

Denna verksamhetsplan för området Utbildningsvetenskap har en tidshorisont på tre år, men fokuserar främst på vad som ska ske under 2023. I det strategiska arbetet med vision LiU 2030 har Utbildningsvetenskap valt att sätta fyra strategier i fokus under kommande år. Inom var och en av dessa strategier har ett övergripande mål för Utbildningsvetenskaps verksamhet formulerats. De valda strategierna och Utbildningsvetenskaps mål är följande:

Inom målområdet *Öppet och inkluderande* har Utbildningsvetenskap valt att under kommande år främst fokusera på strategi 2: "LiU ska överbrygga de barriärer som gör att vissa inte söker sig till universitetet, genom att på ett inkluderande vis främja öppenhet och samarbete inom och utom universitetet."

Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.

Inom målområdet *Bildning och kunskapande* har Utbildningsvetenskap valt att under kommande år främst fokusera på strategi 2: "LiU ska genom strategiskt kvalitetsarbete kontinuerligt utveckla utbudet av utbildningar så att de ger våra studenter såväl kunskap som personliga och föränderliga färdigheter inför det kommande arbetslivet."

Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.

Inom målområdet *Excellens och nytta* har Utbildningsvetenskap valt att under kommande år främst fokusera på strategi 2: "LiU ska skapa fler attraktiva karriärvägar med goda och jämställda villkor för framtidens forskare, lärare och medarbetare som speglar hela vårt uppdrag."

Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.

Inom målområdet *Hållbar samhällsomvandling* har Utbildningsvetenskap valt att under kommande år främst fokusera på strategi 3: "LiU ska skapa goda förutsättningar och tydliga incitament för att främja tvärvetenskapliga samarbeten mellan olika discipliner som bidrar till genombrott."

Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.

Utbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Den utbildningsvetenskapliga miljön vid LiU och de utbildningar som bedrivs här kan beskrivas som landets förmodligen bästa och definitivt mest kompletta lärarutbildning. Utbildningsvetenskaps mycket breda utbildningsutbud sträcker sig från långa lärarutbildningar till olika kortare kompletteringsvägar och uppdragsutbildningar, från förskollärare till ämneslärare och folkhögskollärare, från utbildningar på grundnivå till mastersutbildningar, från campusbaserade utbildningar till utbildningar helt på distans. Behovet av utbildade lärare är mycket stort och för att kunna svara upp mot det behovet är det centralt att Utbildningsvetenskap har ett brett utbud av olika utbildningsvägar och utbildningsformer. Det är också fundamentalt att utbildningarna håller hög kvalitet och att innehållet uppfyller såväl förordningens krav som samhällets behov.

Inom området utbildning har Utbildningsvetenskap formulerat två övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov*

Kopplat till ovanstående mål planerar Utbildningsvetenskap för följande aktiviteter under 2023:

- Decentraliserade utbildningar är en fortsatt viktig del i Utbildningsvetenskaps utbildningsutbud.
 - Ständigt pågående arbete att planera för antagningsorter för kommande år på de decentraliserade programmen: Förskolläraryrket, Grundläraryrket inriktning fritidshem ordinarie program och erfarenhetsbaserat program.
 - Decentralisera grundläraryrket inriktning 4–6 med start 2023.
 - SUV har under 2022 fastställt en strategi för decentralisering. Arbete för att implementera strategin intensifieras under 2023, framför allt med avseende på utvärdering och kvalitetssäkring.
- Arbetet med att införa en spetsutbildning inom Ämnesläraryrket där studenter som är beredda att studera extra ges möjlighet att gå ut med såväl ämneslärarexamen som masterexamen kommer intensifieras under 2023.

- Arbete med övningsskolor fortsätter inom grundlära­r­pro­gram­met in­riktning F-3 och 4-6 och 2023 införs övningsförskolor inom Förskollära­r­pro­gram­met. Arbete med att vidareutveckla övningsskolor för grundlära­r­pro­gram­met in­riktning fritidshem och Ämneslära­r­pro­gram­met startar under 2023.
- Insatser för studentrekrytering, såväl gemensamma som mer programspecifika, behöver ytterligare förstärkas under 2023 för att öka söktrycket till lära­r­ut­bil­dningarna.
- En kvantitativ analys av genomströmning i de långa lära­r­ut­bil­dningarna genomförs under 2022 och resultat kommer redovisas i början av 2023. Dessa resultat kommer analyseras för att se om ytterligare relevanta åtgärder kan vidtas för att öka genomströmningen i de aktuella programmen.
- Utbildningsvetenskap fick i december 2021 regeringens uppdrag att starta försöksverksamhet med förkortad Kompletterande pedagogisk utbildning till ämneslära­re respektive grundlära­re. LiU har också det nationella samordningsansvaret för försöksverksamheten. Hösten 2022 startade KPU 60 hp för ämneslära­re­exa­men och hösten 2023 startar KPU 75 hp för grundlära­re­exa­men.
- Ett antal olika utvecklingsprojekt, för såväl programkurser som fristående kurser, har startats upp under 2022 som ett led i *Handlingsplanen för ökad utbildningsproduktion*. Dessa projekt kommer att fortsätta under 2023.
- Arbete med att utveckla utbudet av fristående kurser fortsätter under 2023, bland annat genom att ta över de kurser som har utvecklats inom projektet *Flera vägar in i lära­r­ut­bil­dning*en till permanenta fristående kurser då dessa kurser haft högt söktryck, samt att tillvarata de erfarenheter som gjorts inom Fler vägarprojektet vad gäller framtagande av nya kurser, marknadsföring etcetera
- Utbildningsvetenskap har idag ett brett utbud för fort- och vidarebildning samt yrkesväxling för att kunna svara upp mot behovet av livslångt lärande. Under 2023 kommer UV fortsatt se över och utveckla detta utbud, samt aktivt bidra i LiU-projektet om strategi för livslångt lärande.
- Uppdragsutbildning är fortsatt en viktig del i UV:s verksamhet. Arbetet med att bevaka och vidareutveckla utbudet av uppdragsutbildningar, till exempel inom Läraryftet och det kommande professionsprogrammet för lära­re och förskollära­re, fortsätter under 2023 i samarbete med LiU Uppdragsutbildning.
- Utbildningsvetenskap behöver förnya sin strategi för internationalisering så att den täcker hela Utbildningsvetenskaps verksamhet.
- Idag finns möjligheten på alla de långa lära­r­pro­gram­men och på KPU 90hp att ta ut en examen med global profil. I spåren efter pandemin och

distansläget behöver marknadsföringen av den globala profilen och dess möjligheter intensifieras. I samband med detta behöver vi även arbeta aktivt för att möta den ökande efterfrågan på fältstudier och VFU utomlands.

- Genom ECIU-nätverket har Utbildningsvetenskap ett nära samarbete med flera andra lärarutbildningar inom nätverket och en gemensam ansökan för Erasmus Teacher Academy har lämnats in under 2022. Beviljas ansökan kommer ett intensivt arbete genomföras under 2023 i samverkan med lärosäten i Stavanger, Tampere med flera. Nätverket kommer 2023 att samarbeta närmare kring olika ansökningar och i strategiskt viktiga frågor om lärarutbildning och därför bildas under året en styrgrupp och en arbetsgrupp i vilka LiU ingår.
- Utbildningsvetenskap behöver säkerställa att hållbar utveckling uppmärksammas i områdets utbildningar genom att formulera en strategi för hållbar samhällsomvandling.

Forskning

LiU:s forskning inom Utbildningsvetenskap är i ett nationellt perspektiv mycket framgångsrik, både vad gäller publiceringar och i att attrahera forskningsmedel. I flera redovisningar från Vetenskapsrådet under senare år placerar sig lärosätet som nationell etta eller tvåa. År 2022 erhöll forskare verksamma vid Utbildningsvetenskap 42 miljoner kronor i anslag från Vetenskapsrådet och i landet var det endast Stockholms universitet som erhöll mer. Detta trots att Utbildningsvetenskap har väsentligt mycket lägre forskningsanslag i relation till grundutbildningsvolymen jämfört med övriga fakulteter vid LiU. Utbildningsvetenskap vid LiU är även ett av de områden som uppmärksammas internationellt som hållandes hög kvalitet. En utmaning för Utbildningsvetenskap är att forskningsresursen är liten och att den behöver fördelas på många forskningsmiljöer för att kvalitén i utbildningsverksamheten behöver säkerställas, vilket i förlängningen är avgörande för att säkerställa examensrätten i våra många utbildningar. Inom området forskning har Utbildningsvetenskap formulerat tre övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

För att nå dessa mål planeras följande aktiviteter:

- LiU implementerar nu en ny resursfördelnings-modell. SUV har i enlighet med modellen tagit beslut om hur modellen ska tillämpas på Utbildningsvetenskap (Dnr LiU-2022-02379). I beslutet fastställs principerna för vilka kriterier som ligger till grund för den prestationsinriktade ersättningen och hur basanslaget och de tidsbegränsade åtagandena ska fördelas. Beslutet börjar gälla från och med 1 januari 2023. Dessa beslut kommer att ha avgörande strategisk betydelse för hur forskningsmedel ska fördelas och kommer därför att följas upp fortlöpande och eventuellt justeras senast i september 2023. En större utvärdering kommer att genomföras 2025.
- För att samla och stärka resurserna har dekanatet fört dialoger med Forum för ämnesdidaktik. Bedömningen efter dessa samtal är att det finns goda förutsättningar att 2023 och framåt stärka forskningssamarbetet mellan olika miljöer på ett sätt som skulle både koncentrera resurser och bidra till

nya forskningsinitiativ. Konkret har planer på en ämnesdidaktisk forskarskola artikulats (se forskarutbildning nedan).

- Utbildningsvetenskap medverkar i den nationella försöksverksamheten rörande praktikinrä forskning, Utveckling, Lärande, Forskning (ULF-projektet). Projektet syftar till att pröva modeller för praktikinrä forskning, men också att nå utökad kompetens och erfarenhet inom förskola och skola av att förhålla sig till och använda utbildningsvetenskaplig forskning för att utveckla verksamheten. Inom ramen för ULF utvecklar nu Utbildningsvetenskap samarbetet om praktikinrä forskning med skolhuvudmän i och utanför regionen.
- Nationella medel för ULF-forskning avsätts för försöksperioden 2022–2024 och en permanent organisation för verksamheten planeras från och med 2025. UV har därför varit och kommer att fortsätta vara aktiva i ett lobbyarbete för att LiU ska spela en central roll i det fortsatta ULF-organisationen även nationellt.
- Oavsett storleksordningen på de framtida nationella satsningarna på ULF-forskning avsätter Utbildningsvetenskap ekonomiska medel för att utveckla verksamheten i samverkan med skolhuvudmän främst inom Skolsamverkan Öst (se nedan), men även i samverkan med huvudmän som deltar i våra satsningar på decentraliserade utbildningar.
- Forskningen inom slöjd och praktisk-estetiskt ämne/innehåll har visat sig utmanande att utveckla trots åtskilliga åtgärder under flera år. Två utredningar har därför tillsatts och kommer att redovisas 2023.
- Utredningen om forskningens förutsättningar inom slöjddämnet görs tillsammans med Teknisk och Filosofisk fakultet för att utforska möjligheterna att samla LiU-resurser på ett sätt som bidrar till tvärdisciplinära samarbeten i starka forskningsmiljöer. Baserat på utredningens resultat och utfallet av pågående rekryteringsinitiativ behöver Utbildningsvetenskap troligen fatta nya strategiska beslut angående forskningsresurserna kopplade till slöjddämnet.
- Utbildningsvetenskap sjösatte 2022 en satsning på forskning om fritidshem med stöd av riktade medel från rektor. Denna satsning följs upp 2023 och de kommande åren för att följa utvecklingen. Då Utbildningsvetenskaps medel inte räcker till de satsningar som planerats, gällande en gästprofessor, äskas ytterligare medel för detta ändamål från rektor.
- Matematikundervisningen vid UV är en strategiskt viktig verksamhet med stor betydelse för många av våra grundutbildningar och därför har styrelsen (SUV) 2022 fattat beslut om att omfördela medel till en forskningsmiljö på MAI samt tagit initiativ till utlysningen av en professur. Även dessa satsningar behöver följas upp 2023 och följande år.
- Även gällande svenska som andraspråk och engelska ser vi ett behov av att skyndsamt stärka förutsättningarna för excellent forskning genom att koncentrera resurser, men medel för detta kräver omprioriteringar. En utredning för hur IKOS-miljön PASL kan utvecklas har genomförts och en

utredning av konsekvenserna för forskningsmiljön PEDI (IBL) om resurserna där minskas pågåar.

- Utbildningsvetenskap behöver förnya sin strategi för internationalisering så att den täcker hela Utbildningsvetenskaps verksamhet.
- Utbildningsvetenskap behöver säkerställa att hållbar utveckling uppmärksammas i områdets forskning genom att formulera en strategi för hållbar samhällsomvandling.

Forskarutbildning

Utbildningsvetenskap har stora behov av att rekrytera fler forskarstuderande. Inom området forskarutbildning har Utbildningsvetenskap formulerat fyra övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

För att nå dessa mål planeras följande aktiviteter:

- Utbildningsvetenskap behöver öka och sprida information såväl nationellt som internationellt om möjligheten till doktorandtjänster, allt för att få in högt kvalificerade sökande.
- Utbildningsvetenskap behöver se över strategier att rekrytera nationella och internationella doktorander och forskare som involveras i forskarutbildningen
- Vid Utbildningsvetenskap är det strategiskt viktigt att inrätta en ny forskarutbildning i matematikdidaktik 2023.
- Utbildningsvetenskap har för avsikt att inrätta en forskarskola i ämnesdidaktik 2023–2024.
- Utbildningsvetenskap behöver säkerställa att hållbar utveckling genomsyrar Utbildningsvetenskaps forskarutbildningar 2023–2024

Samverkan

Samverkan spelar en central roll i det mesta av Utbildningsvetenskaps verksamhet och är nära kopplad till den utbildning och forskning som bedrivs. Samarbete kring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är helt nödvändigt för att kunna utbilda lärare och UV bedriver forskning i förskola, skola och i annan utbildningsverksamhet. En växande del av forskningen sker i nära samverkan med huvudmän. Utbildningsvetenskap ansvarar även för LiU Skolsamverkan som verkar för att hela LiU ska samverka med skolhuvudmän och andra utbildningsaktörer i det omgivande samhället. Sammantaget bidrar dessa aktiviteter till en hållbar samhällsomvandling där lärande och kunskap står i centrum. Inom området Samverkan har Utbildningsvetenskap formulerat tre övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

För att nå dessa mål planeras följande aktiviteter:

- Insatser för att fördjupa det gemensamma samarbetet mellan LiU och skolhuvudmän i regionen inom ramen för Skolsamverkan Öst (Dnr LiU-2014-022277).
 - I en tematisk seminarieserie, som ges med den primära målgruppen lärare och förskollärare med särskilda utvecklingsuppdrag, bearbetas nya teman.
 - Skolledarkonferensen "Praktiknära forskning och skola på vetenskaplig grund", som ges i samarbete med ULF, utvecklas gällande både form och innehåll.
 - Stödet till kommunerna för att underlätta övergången från lärarutbildning till verksam lärare i skolan fördjupas och konsolideras.
 - En försöksverksamhet med Svensk-coacher utvecklas.
- UV har genom LiU Skolsamverkan också ansvar för LiU:s verksamhetsplansuppdrag "Ökade övergångstal". Ambitionen är att LiU i ett gemensamt arbete med länets kommuner ska initiera och bedriva

långsiktiga insatser för att höja övergångstalen till högre studier i Östergötland. Projektet avslutas halvårsskiftet 2023. Aktuella aktiviteter är:

- Studiebesök på LiU för HUM/SAM-gymnasieelever.
- Låna en forskare ges from HT22 vid fler tillfällen än tidigare.
- "Sommarpraktik för killar" utvecklas under sommaren 2023.
- Uttaget av statistik från Bak-och framgrund utvecklas i syfte att underlätta kommunernas analys och planering av insatser och aktiviteter för att främja ökad övergång till högre studier.
- Utbildningsvetenskap driver nättidskriften Venue med artiklar riktade till aktiva lärare i förskola, skola och andra utbildningsverksamheter. Venue har status som en officiell publiceringskanal för ULF-projekt, vilket är ett led i Utbildningsvetenskaps ambition att hålla en hög profil i ULF-sammanhang. För 2023 planeras publiceringen av ett flertal artiklar kopplade till ULF-projekt.
- Utbildningsvetenskap behöver förnya sin strategi för internationalisering så att den täcker hela Utbildningsvetenskaps verksamhet. Gällande internationell samverkan pågår en lång rad projekt gällande utbildning (se rubrik ovan) men strategier för att befrämja internationell forskning och samverkan behöver formuleras och utvecklas.

Kompetensförsörjning

Frågan om kompetensförsörjning är i hög grad avgörande för Utbildningsvetenskap och kompetenssituationen för lärarutbildningen vid LiU är bekymmersam. Lärarutbildningen byggs ut i hela landet och många lärosäten är i behov av rekrytering vilket medför att LiU riskerar att förlora redan anställda och misslyckas i nyrekryteringar. Eftersom Utbildningsvetenskap får små fasta anslag för forskning och volymen av bidragsfinansierad undervisning ökar har vi svårt att erbjuda attraktiva anställningsvillkor där forskning ingår för nyanställda. Under den kommande treårsperioden är det ytterst angeläget att utveckla forskningsmöjligheterna för både nya och nuvarande medarbetare och att skapa en bättre balans mellan forskning och undervisning för disputerad personal. Detta är en grund för att kunna genomföra lyckade nyrekryteringar och för att forma tydliga karriärvägar där unga forskare kan växa och utvecklas. För att uppnå detta läggs ett stort ansvar på de forskningsmiljöer som idag erhåller anslag. Det är främst genom kloka beslut i dessa miljöer som det går att skapa transparens och tydlighet i hur medel fördelas på ett sätt som gynnar befintliga forskningsinriktningar och skapar möjligheter för nya initiativ. Inom området kompetensförsörjning har Utbildningsvetenskap formulerat fyra övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

Följande åtgärder som bidrar till att rekrytera och behålla personal planeras under perioden.

- LiU behöver tydligare manifestera att vi har höga ambitioner gällande utbildningsvetenskaplig utbildning och forskning genom att inrätta en fullvärdig Utbildningsvetenskaplig fakultet. Detta skulle stärka vår attraktionskraft och förmåga att rekrytera nya medarbetare. Utbildningsvetenskap vid LiU visar god förmåga att attrahera excellenta externa forskningsmedel, bedriva den bredaste lärarutbildningen i landet

och hålla hög kvalitet vilket visar sig i rankinglistor och UKÄ-utvärderingar. Utbildningsvetenskap formulerade 2021 en anhållan om att inrättas som en fullvärdig fakultet och har under 2022 upprepat denna anhållan. I juni 2023 ska enligt uppgift en extern utredning i frågan avrapporteras och i samband med den kommer Utbildningsvetenskaps ledning starkt argumentera för betydelsen av att inrätta en Utbildningsvetenskaplig fakultet.

- SUV och Utbildningsvetenskaps ledning ska under perioden verka för att Utbildningsvetenskap återigen får en egen anställningsnämnd och därigenom kan ta ett tydligt ansvar för strategiska rekryteringsfrågor. Ansvaret för kompetensförsörjning genom nyrekryteringar och attraktiva karriärvägar vilar på LiU som lärosäte, på Utbildningsvetenskap och på institutionerna. Anställningsnämndernas uppdrag är bland annat att inom sitt ansvar upprätthålla ett strategiskt inriktat och effektivt bedrivet rekryteringsarbete. Samtidigt bygger universitetets lärarutbildningar på att lärosätets samlade kompetens på bästa sätt tas tillvara och medverkar i utbildningarna.
- Utbildningsvetenskaps ledning ska under perioden verka för ett närmare samarbete med institutionerna rörande frågor om rekrytering och karriärvägar. Anställningsförfaranden sker i ett nära samspel mellan Utbildningsvetenskap och institutioner och en gemensam strävan är en forskningsanknuten grundutbildning där forskningen ska bidra till hög kvalitet i utbildningarna. En annan strävan är att medarbetarna ska vara verksamma inom både grundutbildning och forskning.
- Arbetet som syftar till att säkerställa en både kort- och långsiktig kompetensförsörjning intensifieras under de följande tre åren i samband med att den nya resursfördelningsmodellen implementeras. Dess mekanismer lägger ett stort ansvar för utvecklingen på befintliga forskningsmiljöer. Dessa miljöer, och den utveckling som sker inom dem, är en nyckelfaktor för att LiU ska kunna rekrytera och behålla lärare och forskare som kan bedriva forskning och undervisning, samt utveckla excellens. Dekanatet och SUV kommer därför nära följa utvecklingen inom miljöerna och försöka bidra till att prefekter, avdelningschefer och forskningsledare kan verka för att miljöerna blir än mer attraktiva för såväl nya som etablerade medarbetare.
- Den nya resursfördelningsmodellen innebär att det dokument som beskriver styrelsens förväntningar på en forskningsmiljö behöver revideras 2023. Det har till exempel i samband med beredningen av beslutet om den nya resursfördelningsmodellen blivit tydligt att det finns risker att forskningsmiljöer isolerar sig eller drar ner på samarbeten, inom och utanför LiU, eftersom deras framgångar i högre utsträckning mäts och bedöms. Då detta inte är önskvärt behöver förväntningarna på samarbete och samverkan tydliggöras och premieras för att miljöerna ska gynnas av att verka för öppenhet. En huvudinriktning i detta arbete bör vara ett

långsiktigt och förtroendefullt samspel mellan SUV, institutionerna och de enskilda forskningsmiljöerna.

- Utbildningsvetenskap behöver också verka för den egna och samhällets framtida försörjning av forskarutbildade. Utbildningsvetenskaps ledning ska därför verka för att skapa en ämnesdidaktisk forskarskola och för att uppmuntra forskningsmiljöerna att rekrytera fler doktorander.

Ledar- och medarbetarskap

Frågan om ledar- och medarbetarskap är nära integrerad i resonemangen om kompetensförsörjning ovan och behandlas därför kortfattat här. För att Utbildningsvetenskap ska uppnå de fyra prioriterade målen kopplade till LiUs strategier behöver vi vidta åtgärder som stärker såväl ledares som medarbetares förutsättningar att genomföra sina uppgifter och växa i sina roller. Inom området Ledar- och medarbetarskap har Utbildningsvetenskap formulerat fyra övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

För att göra detta planeras under perioden följande handlingar.

- Utbildningsvetenskap har tagit initiativ till ett internat för avdelningschefer 2023. Syftet med internatet är att stärka dem i deras arbete med rekryteringar och att söka efter nya potentiella åtgärder som kan bidra till fler framgångsrika rekryteringar, samt att ge dem erkännande för det stora arbete de lägger ner i denna uppgift.
- Utbildningsvetenskap har 2022 beslutat om en strategi för satsningen på decentraliserade utbildningar. Under 2023 kommer vi att fatta beslut om en handlingsplan för hur denna strategi ska realiseras. I den handlingsplanen blir det tydligt vem som ansvarar för vilka uppgifter som följer av satsningen vilket tydliggör förväntningar på enskilda funktioner och medarbetare. Detta kan utgöra en grund för utveckling av hållbara arbetssituationer för ledare och medarbetare.
- Vid revideringen av dokumentet om förväntningar på en forskningsmiljö bör frågor om ledarskap och värdegrund betonas för att bidra till att forskningsmiljöerna verkar för sitt miljöns, andra miljöers och LiUs bästa då verksamheten utvecklas.

Ekonomi

Utbildningsvetenskap behöver, i likhet med LiU i sin helhet, en ekonomi i balans och en förmåga att generera, prioritera och omfördela resurser. När det gäller budgeten för utbildningsverksamheten är situationen relativt stabil, men över en längre tid har medlen för undervisning inom lärarutbildningen urholkats avsevärt. Detta innebär att vi inte kan ge studenterna den undervisningstid som är önskvärd vilket medför utmaningar för genomströmningen i utbildningarna.

Utbildningsvetenskap vidtar en lång rad åtgärder för att närma sig takbeloppet (se Utbildning ovan). När det gäller budgeten för forskning är situationen mycket ansträngd på grund av en rad beslut som fattats tidigare av SUV och av Universitetsledningen. Större delen av den ingående balansen för 2023 förbrukas under året och för åren 2024 – 2025 visar prognosen en växande negativ utgående balans. Styrelsens handlingsutrymme är därmed obefintligt om inga nya medel skjuts till genom omfördelningar inom LiU. Om inga nya medel tillförs behöver Utbildningsvetenskap skära ner på resurserna till befintliga forskningsmiljöer. Att tvingas dra ner på resurserna till miljöerna riskerar att miljöerna försvagas vilket skulle vara ett stort avbräck för den planerade utvecklingen av forskningsverksamheten som finansieras av Utbildningsvetenskap. Gynnsamt för LiU 2022 är att den utbildningsvetenskapliga forskningen erhöll 42 miljoner kronor i forskningsanslag från Vetenskapsrådet, vilket gör den till en av de mest framstående miljöerna i landet, och att det utbildningsvetenskapliga utbildningsutbudet utökas med flera nya strategiskt viktiga program, inriktningar och kurser. Vi bedömer att forsknings- och utbildningsverksamheten inom Utbildningsvetenskap kan utvecklas i mycket gynnsam riktning om några strategiskt viktiga beslut fattas på LiU under 2023. Inom området Ekonomi har Utbildningsvetenskap formulerat fyra övergripande mål:

- *Det är ett övergripande mål att säkerställa medel för en långsiktig finansiering av forskning, forskarutbildning och utbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att utveckla tvärdisciplinär forskning som bidrar till lösningar av samhällets utmaningar och till en hållbar samhällsomvandling.*

I det följande redovisas sådana åtgärder som planeras inom ramen för budgeten och

åtgärder som planerats men som riskerar att utebli om inga nya medel tillkommer.

Planerade och pågående aktiviteter

- Slöjdämnenas ekonomi har granskats varvid samläsning av program och fristående kurser har säkerställts. Många års fortsatt arbete krävs för att ämnenas underskott ska vara borta men de första årens ekonomiska resultat har överträffat förväntningarna. Och den planerade återbetalningstiden kommer med stor sannolikhet kunna förkortas.
- Fortsatt urholkade anslag för undervisning föranleder behov av att hantera ekonomiska utmaningar för kurser med litet studentantal och få samläsningsmöjligheter. Förstärkningar för dessa strategiskt viktiga kurser har införts. Kopplat till den nya resursfördelningsmodellen kommer frågan på nytt behöva aktualiseras och nya modeller tas fram. Den avräkning som införs från och med 2023 kommer ställa högre krav på budgetprocessen eftersom kurser under ett aktuellt år inte har en säker intäkt.
- I beslutet om riktlinjer för resursfördelningsmodell från fakultet till institution (Dnr LiU-2021-02241) anges det som viktigt att det balanserade kapitalet beaktas för ett effektivt resursutnyttjande. Utbildningsvetenskap kommer därmed behöva se över denna fråga.
- Utbildningsvetenskaps tämligen begränsade forskningsbudget fördelas nu, i enlighet med den nya resursfördelningsmodellen (Utbildningsvetenskaps beslut om resursfördelningsmodell Dnr LiU-2022-02379), efter nya principer där forskningsmiljöerna tilldelas medel enligt följande; 20 procent är konkurrensutsatta enligt kriterier för vad som betraktas som framgångsrik forskning, 70 procent är basanslag som baseras på förväntningar på forskningsmiljön och 10 procent utgörs av tidsbegränsade satsningar. Modellen kommer att utvärderas under 2023.
- Tidigare års beslut och nya principer, samt indraget myndighetskapital innebär att det strategiska handlingsutrymmet inom forskningsbudgeten inom Utbildningsvetenskap är obefintligt efter 2022 om inte nya beslut fattas på LiU. En diskussion om detta med universitetsledningen har initierats av dekan.
- Trots det begränsade handlingsutrymmet har Utbildningsvetenskap under 2022 initierat flera strategiskt viktiga åtgärder gällande forskningen, och fler åtgärder planeras under perioden. En grundläggande strategi bakom dessa förändringar är att Utbildningsvetenskap prioriterar att skapa god forskningsanknytning till samtliga utbildningar eftersom det är avgörande för utbildningarnas kvalitet och en garant för att säkra examensrätterna. En annan strategi som ligger bakom förändringarna är att koncentrera resurser för att ge forskningsmiljöerna så goda förutsättningar som möjligt att utveckla kreativa sammanhang och förutsättningar för innovativ

forskning och excellens. För att skapa god kvalitet i utbildningarna och för att stärka lovande forskningsmiljöer görs riktade satsningar mot:

1. Lärare i fritidshem. Genom en omfördelning av tidsbegränsade medel till Utbildningsvetenskap görs en rektorssatsning på forskning om fritidshem. Även Institutionen för beteendevetenskap och lärande gör motsvarande satsning. Detta har möjliggjort flera nya anställningar av doktorander, postdoktor och lektorer.
2. Matematikdidaktik. En omfördelning av medel från alla miljöer inom Utbildningsvetenskap har möjliggjort att Matematiska institutionen påbörjat en rekrytering av en ny professor och en rekrytering av doktorander planeras för 2023.
3. Även gällande svenska som andraspråk och engelska ser vi ett behov av att skyndsamt stärka förutsättningarna för excellent forskning genom att koncentrera resurser, men medel för detta kräver omprioriteringar. En utredning för hur IKOS miljön PASL kan utvecklas har genomförts och en utredning av konsekvenserna för forskningsmiljön PEDI (IBL) om resurserna där minskas pågår.
4. Slöjd och praktisk-estetiska ämnen. Två utredningar och ett flertal initiativ pågår. Stora utmaningar finns då det saknas kompetens nationellt, medel finns trots detta avsatta i budgeten. För praktisk-estetisk forskning finns medel avsatta till och med 2023 och för slöjd till och med vårterminen 2025.
5. Utvecklande av en ämnesdidaktisk forskarskola. Initiativ har tagits inom ramen för Forum för ämnesdidaktik och förutsättningarna betraktas som goda att samordna verksamhet och koncentrera resurser.

Nödvändiga åtgärder för en gynnsam utveckling

- Ledningen på Utbildningsvetenskap bedömer att förutsättningarna är mycket goda att utveckla den redan nationellt framstående forskningen inom Utbildningsvetenskap om omfördelningar av medel görs såväl inom Utbildningsvetenskaps (se ovan) som LiUs budget för forskning. Såväl kortsiktiga som långsiktiga beslut krävs dock inom kort för att inte riskera att forskningsmiljöerna, varav flera attraherar stora summor externa medel och producerar internationellt erkänd forskning, ska behöva reducera sin verksamhet. På kort sikt behöver LiU avsätta medel för planerade åtaganden som annars riskerar att inte bli av. Utbildningsvetenskap har till exempel planerat för en gästprofessor inom ramen för satsningen på forskning om fritidshem och ett stöd till en satsning på en biträdande universitetslektor i Svenska som andraspråk. I ett lite längre perspektiv skulle LiU-satsningar på en ämnesdidaktisk forskarskola, ett gästprofessorsprogram och en professur kopplad till institutionen Tema (Kunskap och demokrati) betyda mycket för en positiv utveckling av forskningen på Utbildningsvetenskap.

- Avslutningsvis kan sägas att de förändringar, och den i många stycken positiva utvecklingen av forsknings- och utbildningsverksamheten inom Utbildningsvetenskap 2022, indikerar att LiU står inför ett vägval. Tillväxten inom såväl forskning (genom externa medel) som utbildning (genom initiativ med nationellt genomslag) vittnar om att det finns en stor potential som kan tillvaratas genom kloka beslut. Strategiskt viktiga frågor om resurstilldelning, erkännandet av Utbildningsvetenskap som en egen fakultet och hantering av balansen mellan nya och etablerade utbildningar (inom takbelopp och uppdragsutbildning) och utbildningsformer behöver hanteras. LiU räknas idag in som en av de topp tre viktigaste utbildningsvetenskapliga miljöerna i landet. Om kloka beslut fattas av LiUs ledning, och i SUV, har Utbildningsvetenskap en potential att utvecklas på ett mycket gynnsamt sätt, men fattas inga eller fel beslut riskerar verksamheten att fragmentiseras och utvecklingen att hämmas allvarligt.

Fysisk och digital infrastruktur

Inom området Fysisk och digital infrastruktur har Utbildningsvetenskap formulerat tre övergripande mål:

- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att bidra till att fler människor söker sig till, och fullföljer, högre utbildning, inkluderat lärarutbildning, och forskarutbildning.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att ha ett brett utbildningsutbud med hög kvalitet, på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, och som svarar mot samhällets behov.*
- *Det är ett prioriterat mål för Utbildningsvetenskap att vidta åtgärder som bidrar till att rekrytera och bibehålla personal.*

För att ovanstående mål ska kunna nås är en fungerande fysisk och digital infrastruktur en av grundförutsättningarna. Det är grundläggande för att nå kvalitet i undervisningen och därmed för att kunna bibehålla såväl studenter som personal. Utbildningsvetenskap planerar för följande aktiviteter inom detta område under 2023:

- I enlighet med Utbildningsvetenskaps strategi för decentralisering behöver samarbete med LiU-IT och Didacticum ytterligare stärkas för att säkerställa rätt förutsättningar för decentraliserade utbildningar.
- Fortsätta dialog inom programmen och med institutionerna om vilka erfarenheter från de senaste årens distansläge som är positiva och bör tas tillvara framöver i utformningen av såväl distansutbildningar som campusförlagda utbildningar.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign